

"Děti u nás nepláčou. Naopak někdy nechtějí domů"

(5plus2, 13.11.2015, Josef Musil)

V Táboře vznikla první lesní mateřská školka. Děti tráví čas venku za každého počasí a neznají zdi a ploty. Za jejím startem stojí Monika Boumová a Jana Navrátilová.

ROZHOVOR TÁBOR / Lesní potůček, pěšinka mezi stromy, za lesem louka, na ní domeček a okolo něj pískoviště, val s tunýlky a prolézačky z klád. Jsme v lesní mateřské školce na Tábořsku. Jmenuje se Žijem lesem, sídlí v Táboře na Větrovech a založily Monika Boumová a Jana Navrátilová.

- Při slově školka se mi vybavuje, jak první den brečím před paní vychovatelkou a říkám jí, že když mě pustí domů, zítra určitě přijdu. Jaký první zážitek máte vy?

Monika: Růžový pudink, který mi nechutnal. Stála nade mnou paní vychovatelka a nutila mě: Ještě jednu lžičku a ještě... Jana: Vzpomínám si na velkou zeď kolem zahrady. Pocházím z Prahy a do školky jsem chodila na Starém Městě. Měla jsem pocit, že jsem tam zavřená.

- Ale jak to zařídit ve městě jinak?

Jana: To je právě ta potíž, protože většina školek se nachází přímo ve městě. Stejně je to v Táboře. Když jsem se sem přestěhovala, okouzila mě zdejší příroda, hlavně lesy. Říkala jsem si: Kdyby tak byla nějaká školka přímo v lese. Pak jsem se seznámila s Monikou a lidmi, kteří se o lesní školky zajímali. Tohle seznámení přišlo ve správný čas, protože jsem čekala Kristýnku a přála jsem si, aby svoje dětství trávila v co nejlepším prostředí.

- Kde tehdy byla nejbližší lesní školka?

Jana: Až u Českých Budějovic. Bylo nám jasné, že podobná v Táboře sama nevznikne. Navíc se v té době na lesní školky snesla legislativní smršť a nebylo jisté, jestli vůbec budou dál existovat. Naštěstí je ministerstvo školství povolilo.

- A to byla doba, kdy jste se rozhodly, že si splníte svůj sen?

Monika: Přibližně tak. Pro tenhle sen se nadchla parta rodičů, kteří měli děti ve waldorfské školce na Větrovech. A já mezi nimi. Věděli jsme, že waldorfská školka se bude stěhovat, ale chtěli jsme zůstat na Větrovech. U domu, kde školka sídlila, je louka a blízko les. Stačilo by u něj vybudovat zázemí a lesní školka by byla na světě. Domluvili jsme se s majitelem pozemku, že nám část pronajme a společnými silami jsme začali všechno budovat. Mezitím se k nám připojila Jana, to už měla Kristýnku na světě. Letos v červenci vznikl zapsaný spolek Žijem lesem a v říjnu jsem s Janou otevřela školku se stejným názvem.

- Kde jste získaly zkušenosti?

Jana: Stále je sbíráme. Základem je, že máme svoje děti a víme, co je pro ně dobré. Práci s kolektivem jsme si vyzkoušely v srpnu, kdy jsme v rámci zkušebního provozu otevřely třídní letní příměstský tábor pro předškolní děti. Monika: Celé ty tři dny propršely. Měly jsme připravený program i pro tenhle případ, ale ověřily jsme si, že děti se umějí zabavit samy. Netrvalo dlouho a zjistily, že jim k zábavě stačí to, co nabízí nejbližší příroda - klacíky, kamínky, lupínky.

- Kolik k vám v současnosti chodí dětí?

Monika: Průběžně během týdne patnáct. Rády přivítáme další zájemce.

- Slyšel jsem námitku proti lesním školkám, že děti tam prý nikdo nehlídá...

Jana: Tenhle omyl plyne z toho, že u nás není vztah jako v klasické školce: Já jsem učitel, ty dítě, takže mě budeš poslouchat. Děti vždycky vědí, že je nablízku dospělý a ví o nich. Brzy to přijmou jako

přirozenou hranici, která jim dává dost prostoru pro jejich vlastní svět. My dospělí fungujeme jako rádcí respektující osobnost dítěte. Monika: Hezky je to vidět na hyperaktivních dětech. Právě pro ně je lesní školka ideální, protože se potřebují vybit, načerpat zážitky. Jde o to, aby nezískaly pocit, že jsou problémové. Ony mají prostě svoje potřeby a hodně jim vyhovuje volná hra. Když najednou dostanou chuť běhat, tak běhají. Když se unaví, jdou do domečku a zdřímnou si. Na rozdíl od klasické školky na to máme dost prostoru.

- A další námitka: Děti onemocní, protože jsou venku za každého počasí.

Monika: Snažíme se venku trávit sedmdesát procent času. Za každého počasí to jde jen tehdy, pokud jsou děti vhodně oblečené a obuté. Když je někomu zima nebo se promáčí, přesune se do domečku a převlékne. Smyslem pobytu v přírodě není marodit, ale učit se s ní žít.

- Co dalšího si děti odnesou z lesní školky do svého pozdějšího života?

Jana: Třeba schopnost spolupracovat, rozhodovat se a být samostatný. Přirozeně se pak stane, že třeba starší dítě pomůže mladšímu. Děti také zjistí, že když se něco nepovede napoprvé, neznamená to prohru. Máme v lese oblíbené místo, kde zdoláváme kopec. Kdo už na to má sílu, vyleze nahoru. Kdo to nezvládne, ví, že já s nejmenšími dětmi chodím nahoru mírnější oklikou. Připojí se ke mně a k cíli se dostane taky. Nikdo se mu neposmívá a nepřipadá si méněcenný.

- Na co jste zatím nejvíc hrdé?

Jana: Že u nás žádné děti nepláčou, protože by se jim stýskalo po domově. Naopak se nám stává, že nechtějí odejít domů.

- A jaké máte plány?

Monika: Na jaře hodláme pořídit do školky nějaká zvířátka. A taky založíme záhony. Děti si zasadí rostliny, budou se o ně starat, pak sklídí úrodu a společně z ní uvaříme oběd. Nad takovým vlastnoručně uvařeným jídlem se jistě nikdo nebude mračit jako kdysi já nad růžovým pudíngem. Ostatně na čerstvém vzduchu brzy vytráví a dobře chutná.

Vzpomínám si na velkou zeď kolem zahrady. Jsem z Prahy a do školky jsem chodila na Starém Městě. Měla jsem pocit, že jsem tam zavřená. Na jaře hodláme pořídit do školky nějaká zvířátka. A taky založíme záhony. Děti si zasadí rostliny, budou se o ně starat. Lesní školka Lesní mateřská školka Žijem lesem otevřela pro předškolní děti letos v říjnu. Založily ji ekonomka Monika Boumová (33 let) a Jana Navrátilová (34), profesí manažerka v oblasti obchodu. Školky tohoto typu vycházejí z myšlenky: S dětmi venku za každého počasí, bez zdí a plotů. Vznikly v Dánsku v 50. letech, v současnosti jsou velmi oblíbené v Německu.